

Idræt i udsatte boligområder

Resultater af undersøgelse.

Bjarne Ibsen, Professor og forskningsleder,
Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund,
30. Maj 2012, Vejen Idrætscenter

Den sociale ulighed i idrætten

Idrætsdeltagelsen er påvirket af

- Uddannelsesniveau.
- Kulturel baggrund og etnisk herkomst.
- Husstandsindkomst.
- Om man har et arbejde.
- Hvilket arbejde man har.
- Helbredstilstand

Udsatte boligområder

- Ophobning af forhold, der påvirker idrætsdeltagelsen i negativ retning
  - Høj arbejdsløshed
  - Majoritet af beboere med anden kulturel baggrund
  - Mange med helbredsproblemer
- Haft stor opmærksomhed i mange år
  - Mange 'idrætsprojekter'
  - Mange idrætsfaciliteter i nogle af boligområderne

Hvem står bag undersøgelsen?

Undersøgelsens formål

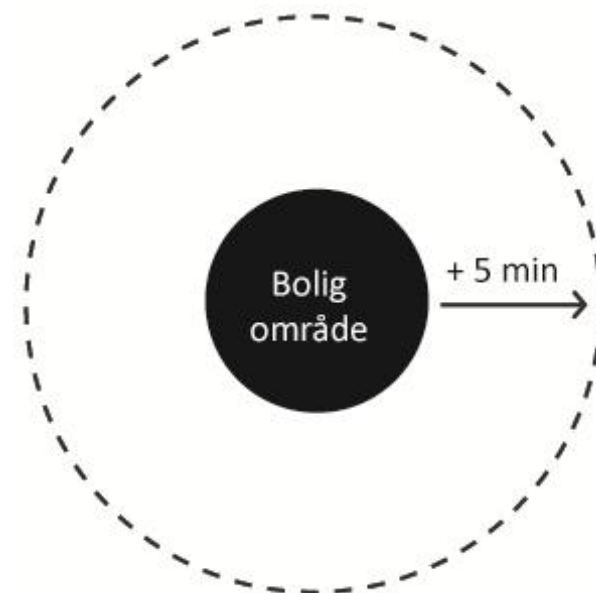
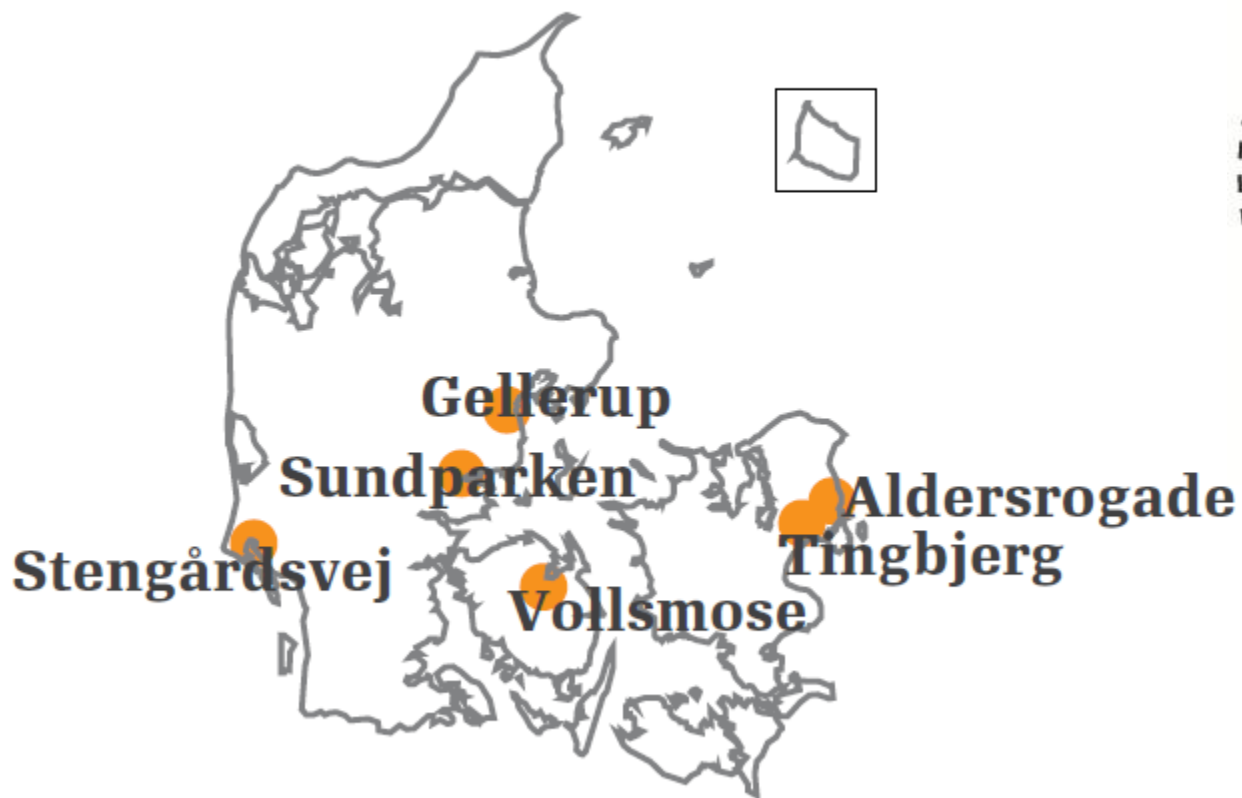
- Opnå viden om eventuelle barrierer for socialt udsatte og idrætssvage gruppers deltagelse i idræt.
- At beskrive, hvordan omfanget og karakteren af idrætsfaciliteter påvirker idrætsdeltagelsen i udsatte boligområder.
- At fremsætte forslag til, hvordan idrætsdeltagelsen i udsatte boligområder og idrætssvage grupper kan øges.

Hvad består undersøgelsen af?

- Analyse af litteratur samt evalueringer
- Kortlægning af seks boligområders idræts- og bevægelsesmuligheder
- Undersøgelse af skoleelevers og voksnes idrætsdeltagelse i de seks boligområder

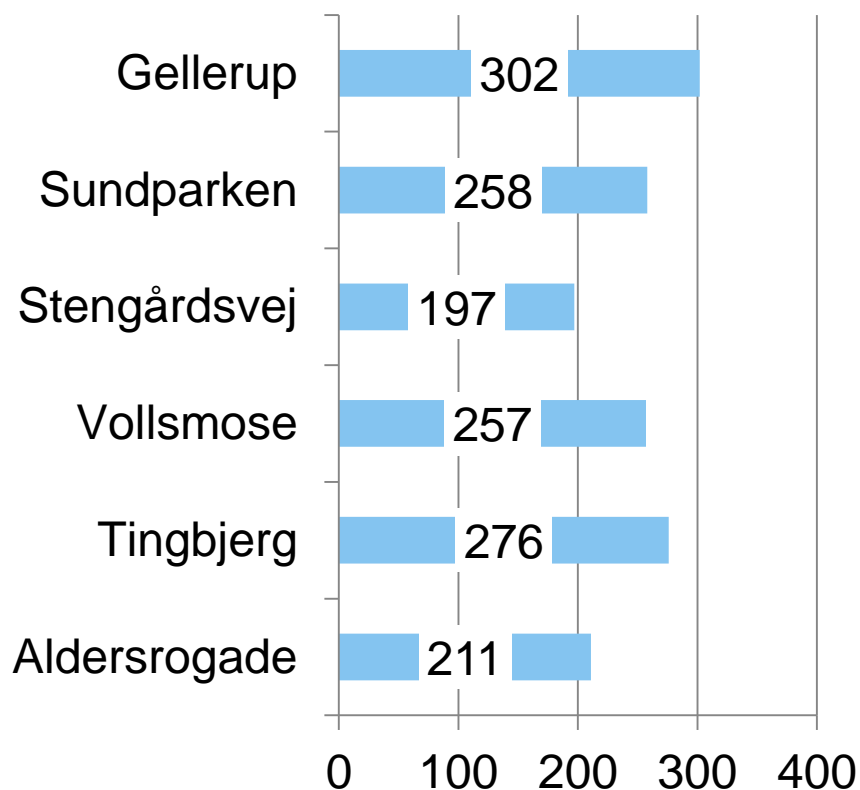
Kortlægning af 6 boligområder

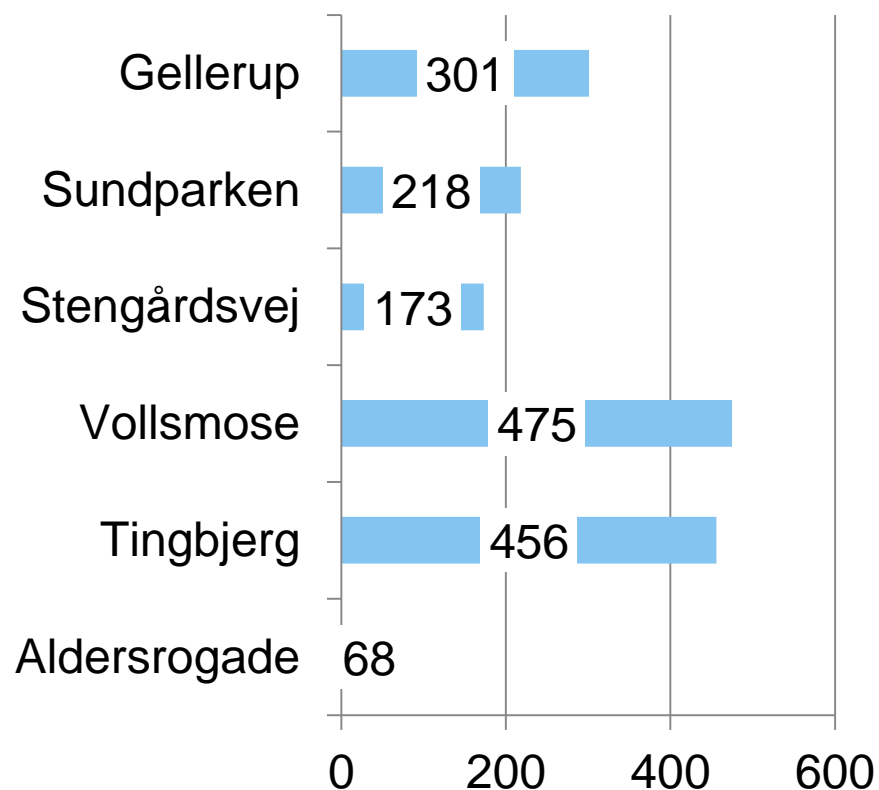

Antal besvarelses

Voksne

Skoleelever

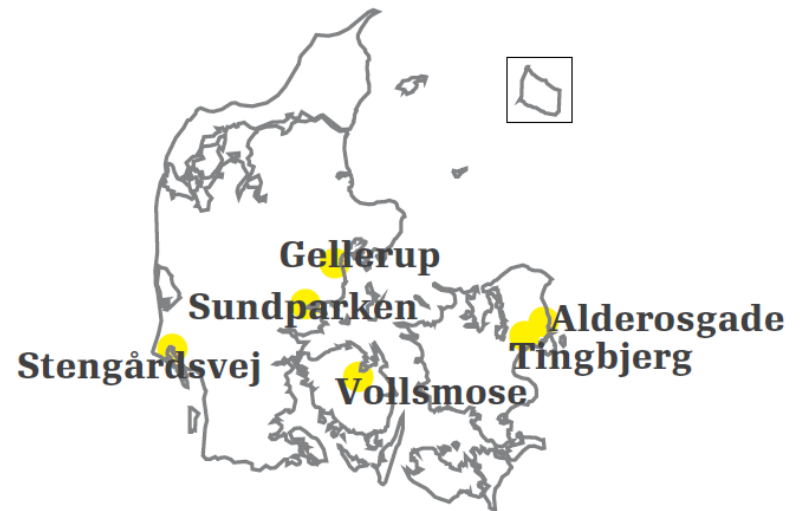

Afviger idrætsdeltagelsen i udsatte boligområder fra landsgennemsnittet?

Landsgennemsnit

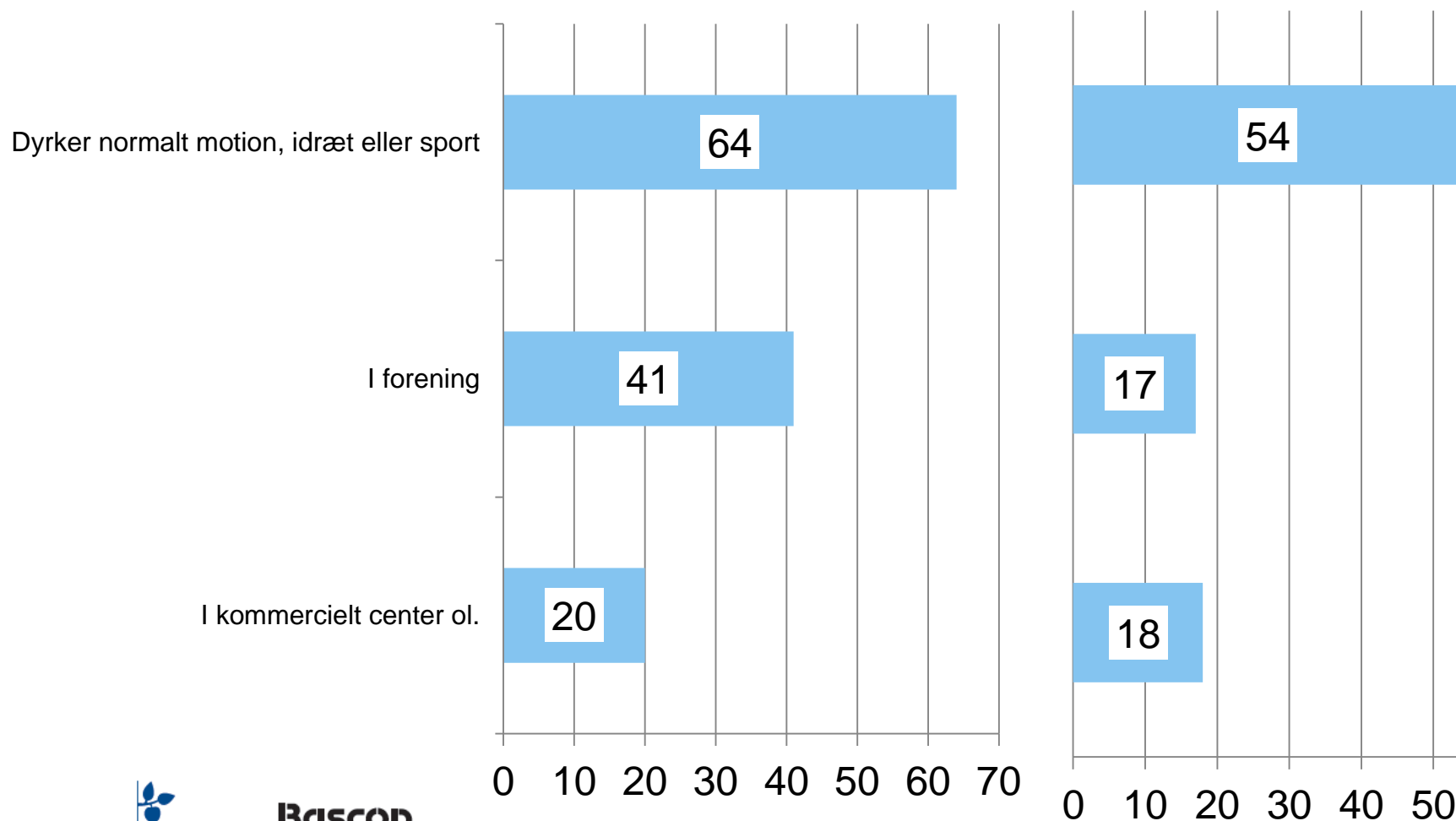
Udsatte boligområder

VOKSNES idrætsdeltagelse (pct.)

Landsgennemsnittet
(2011)

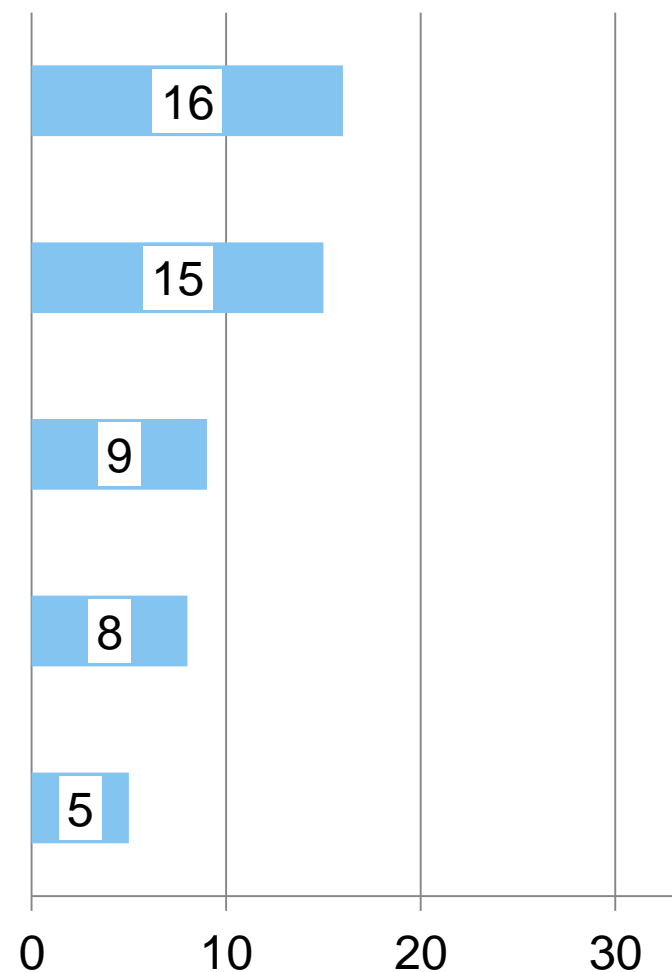
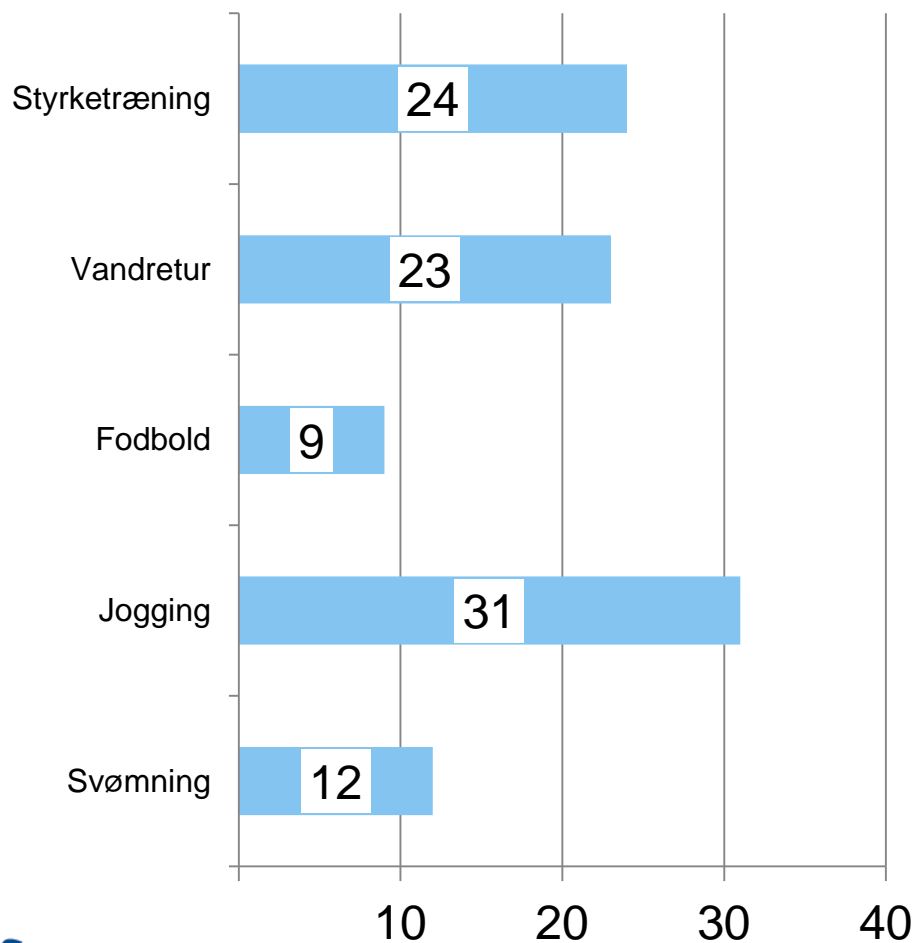
Udsatte boligområder
(2011)

VOKSNES idrætsdeltagelse pct.)

Landsgennemsnittet
(2011)

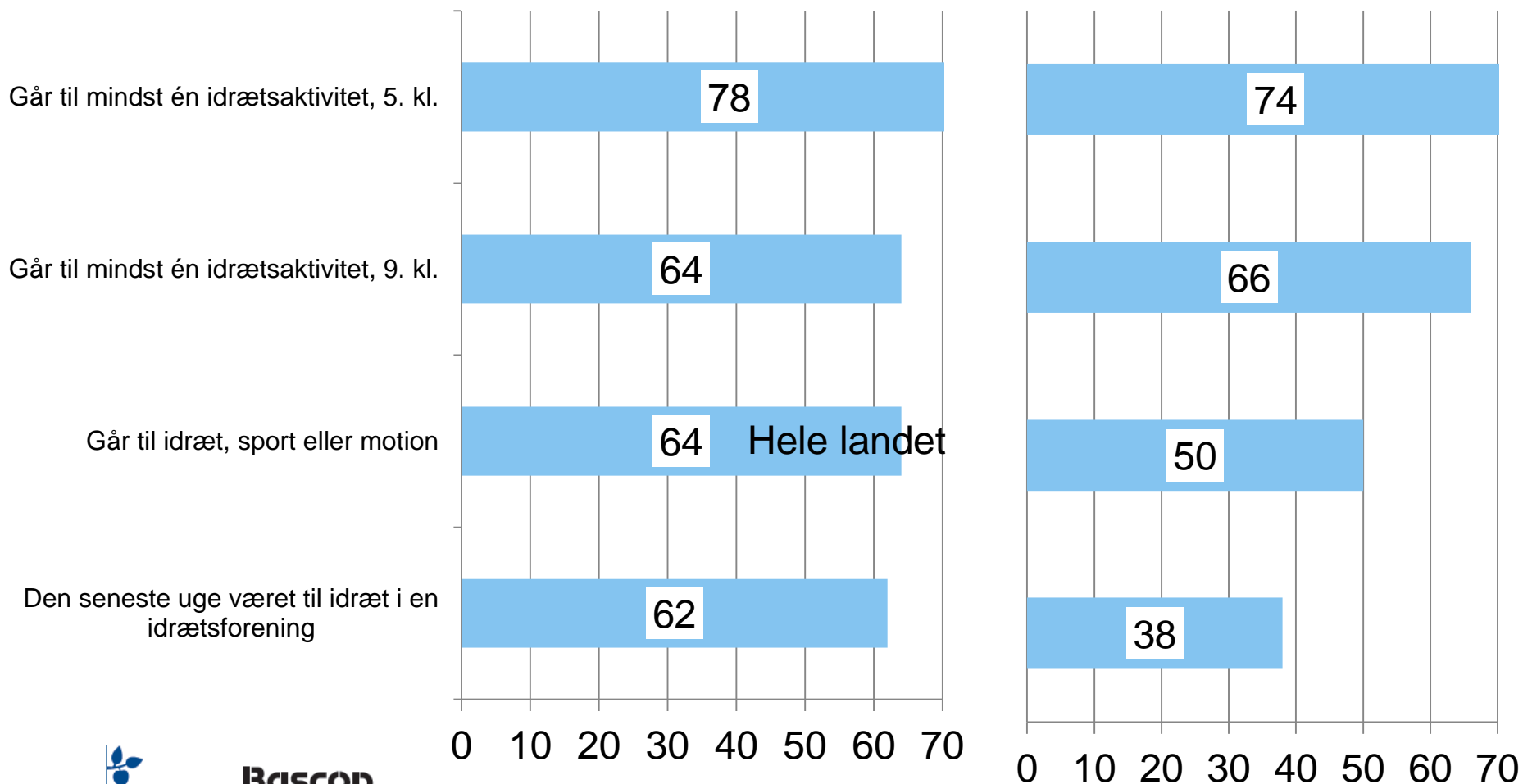
Udsatte boligområder
(2011)

SKOLE-ELEVERS idrætsdeltagelse (pct.)

Gennemsnittet for
fire kommuner
(2005 - 08)

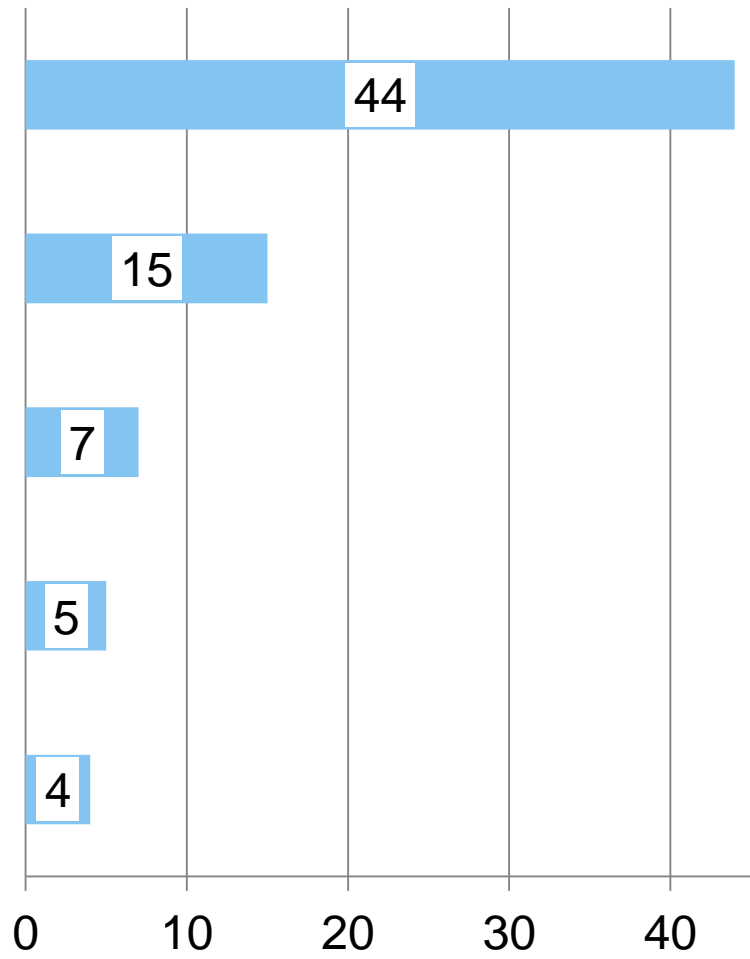
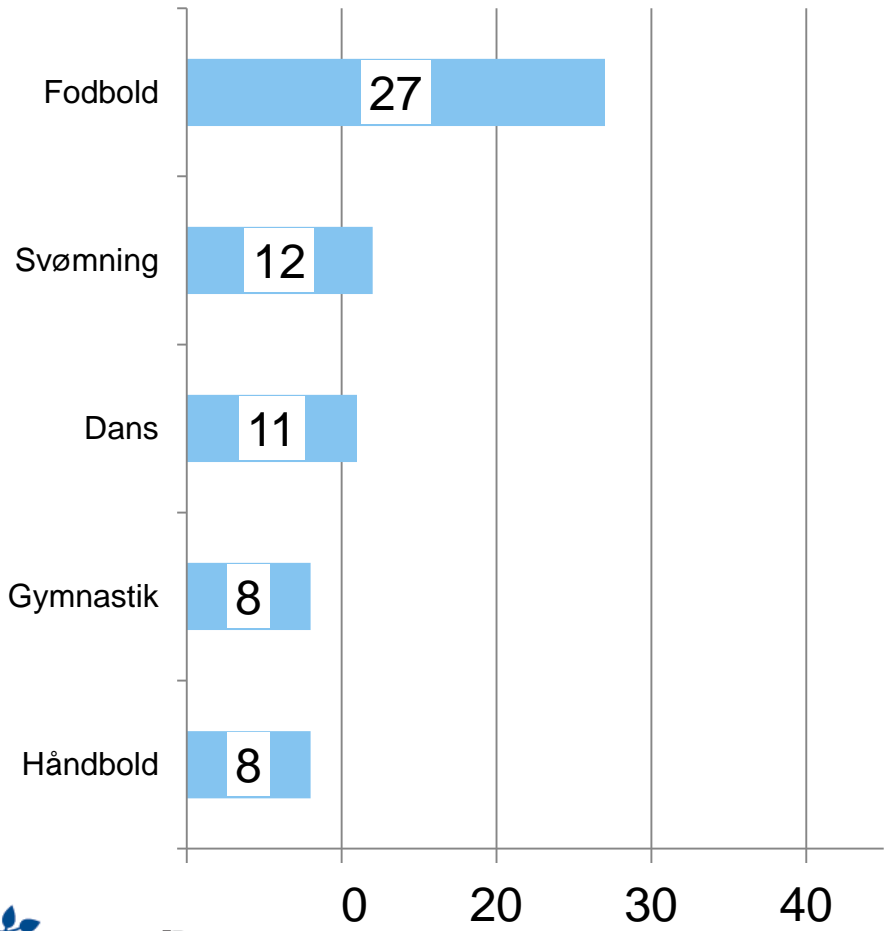
Udsatte boligområder
(2011)

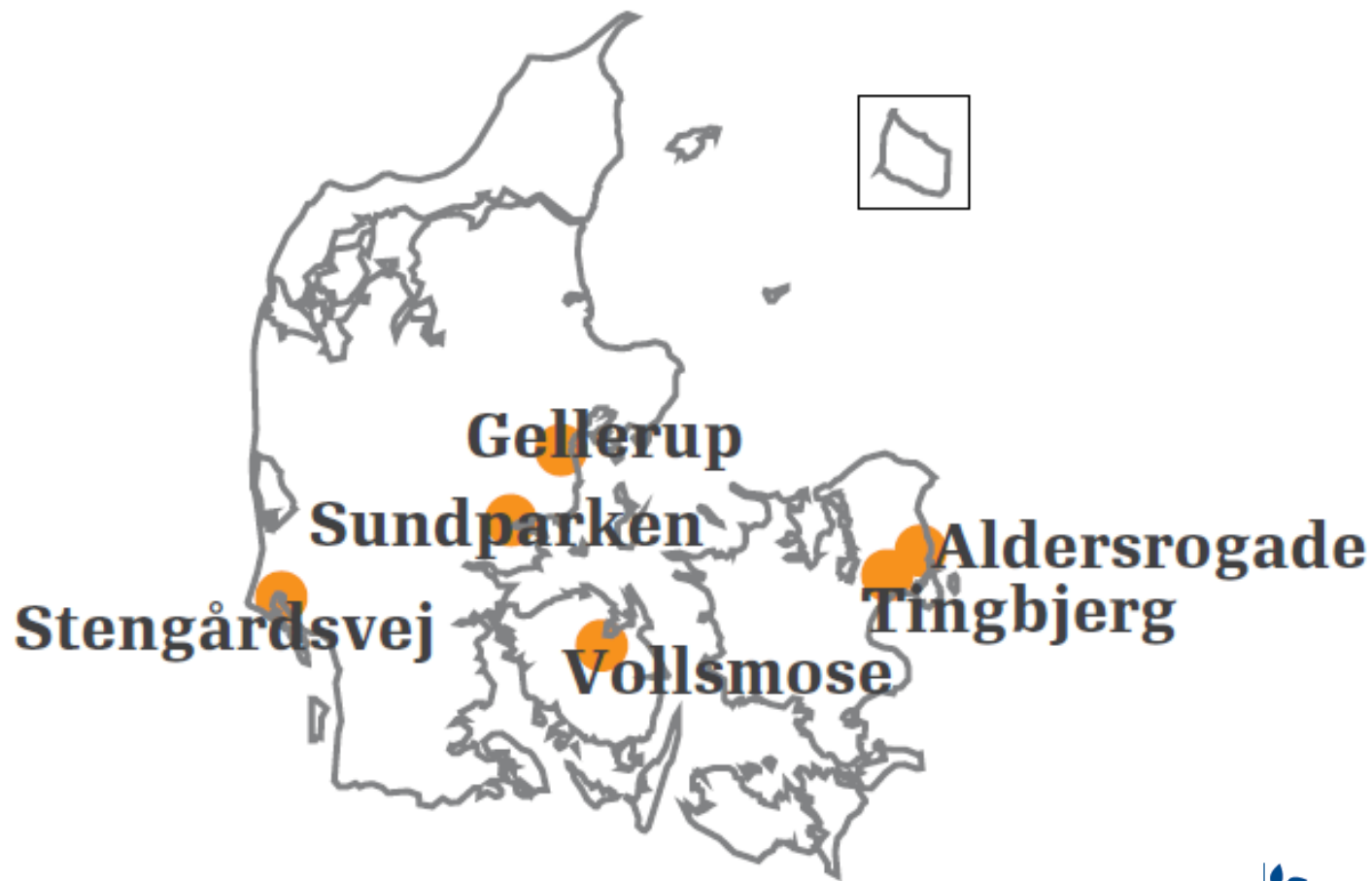
10 - 12-åriges idrætsdeltagelse (pct.)

Gennemsnittet for fire kommuner (2005-08)

Udsatte boligområder (2011)

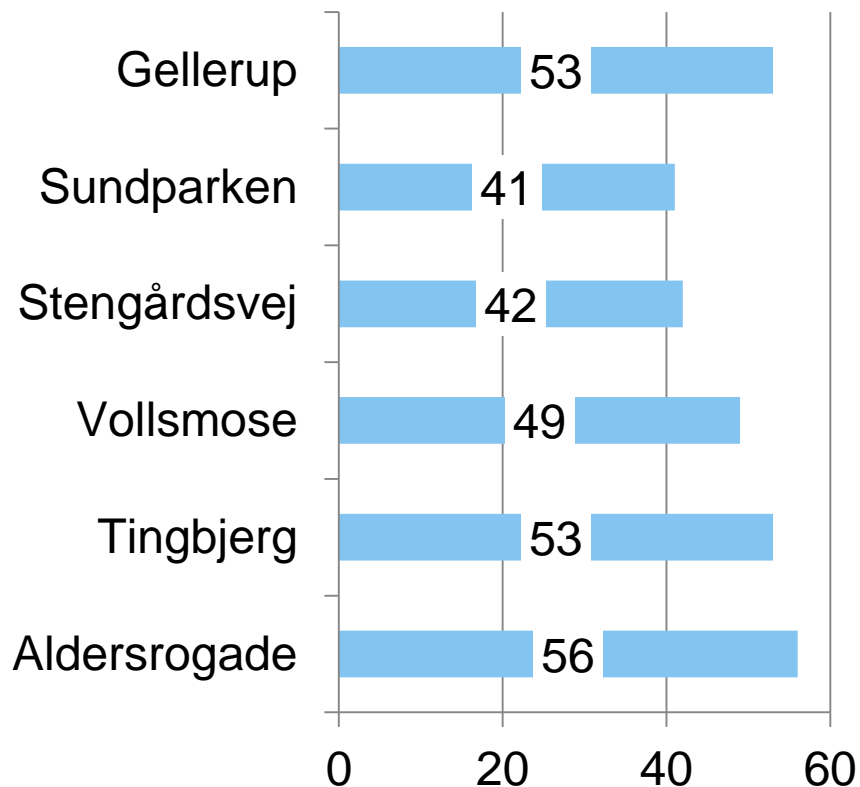

Store forskelle på idrætsdeltagelsen mellem de seks boligområder

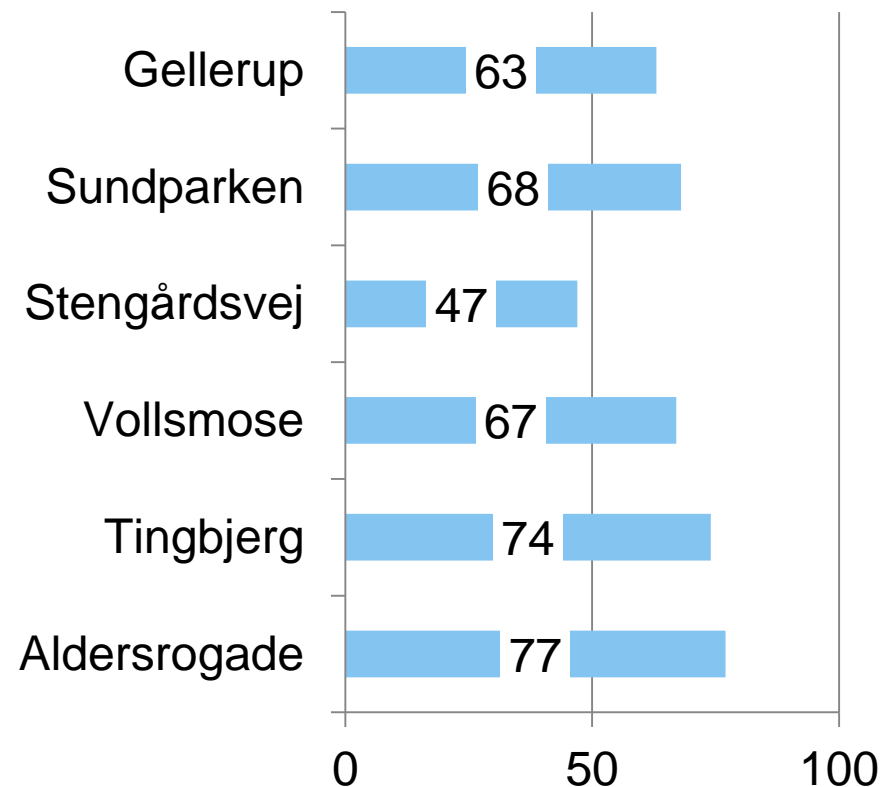

Andel som er idrætsaktive (pct.)

Voksne (vandretur ikke medtaget)

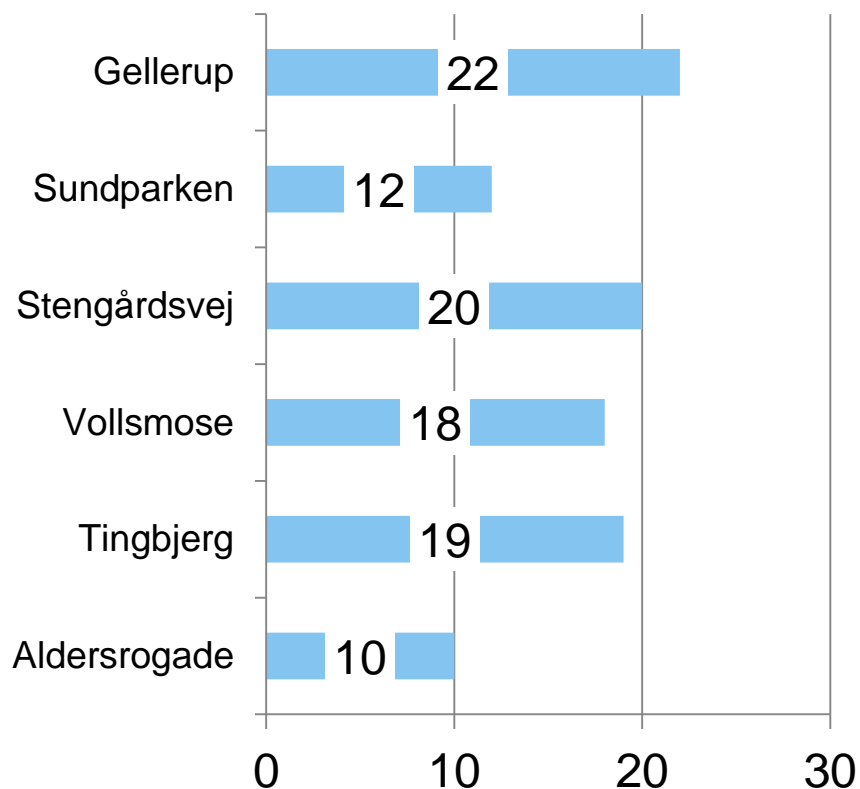
Skoleelever

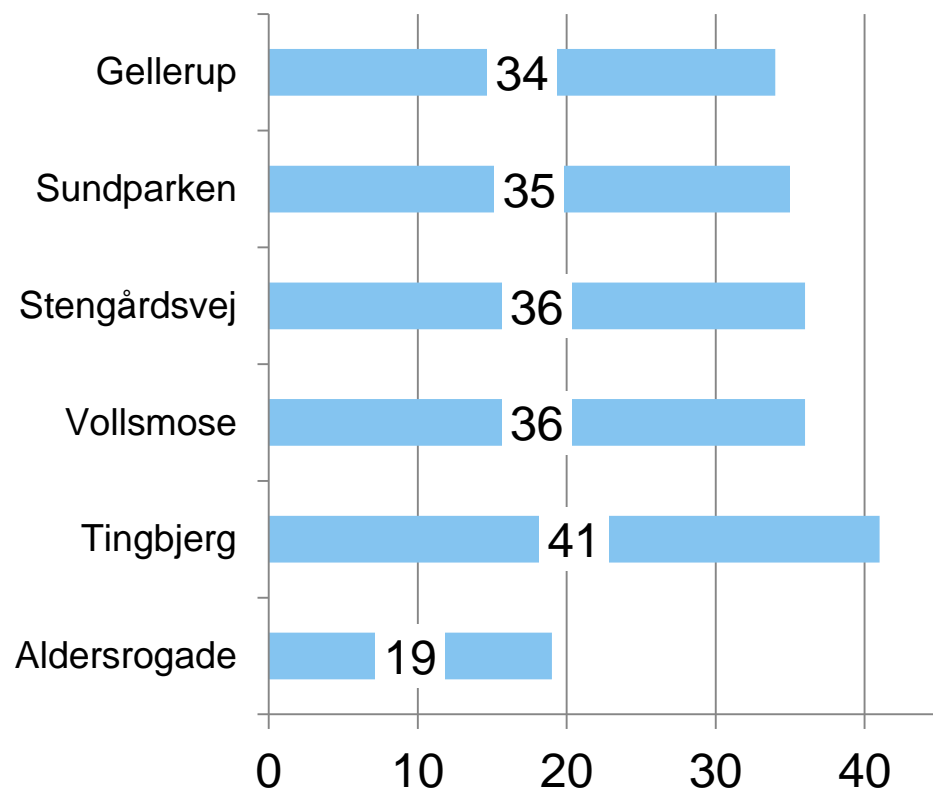

Andel som dyrker idræt i forening (pct.)

Voksne

Skoleelever

FORKLARINGER

➤ Kultur

- værdier, normer, traditioner, mv.

➤ Den socioøkonomiske baggrund

- Uddannelse, arbejde, indkomst mv.

➤ Tilgængeligheden

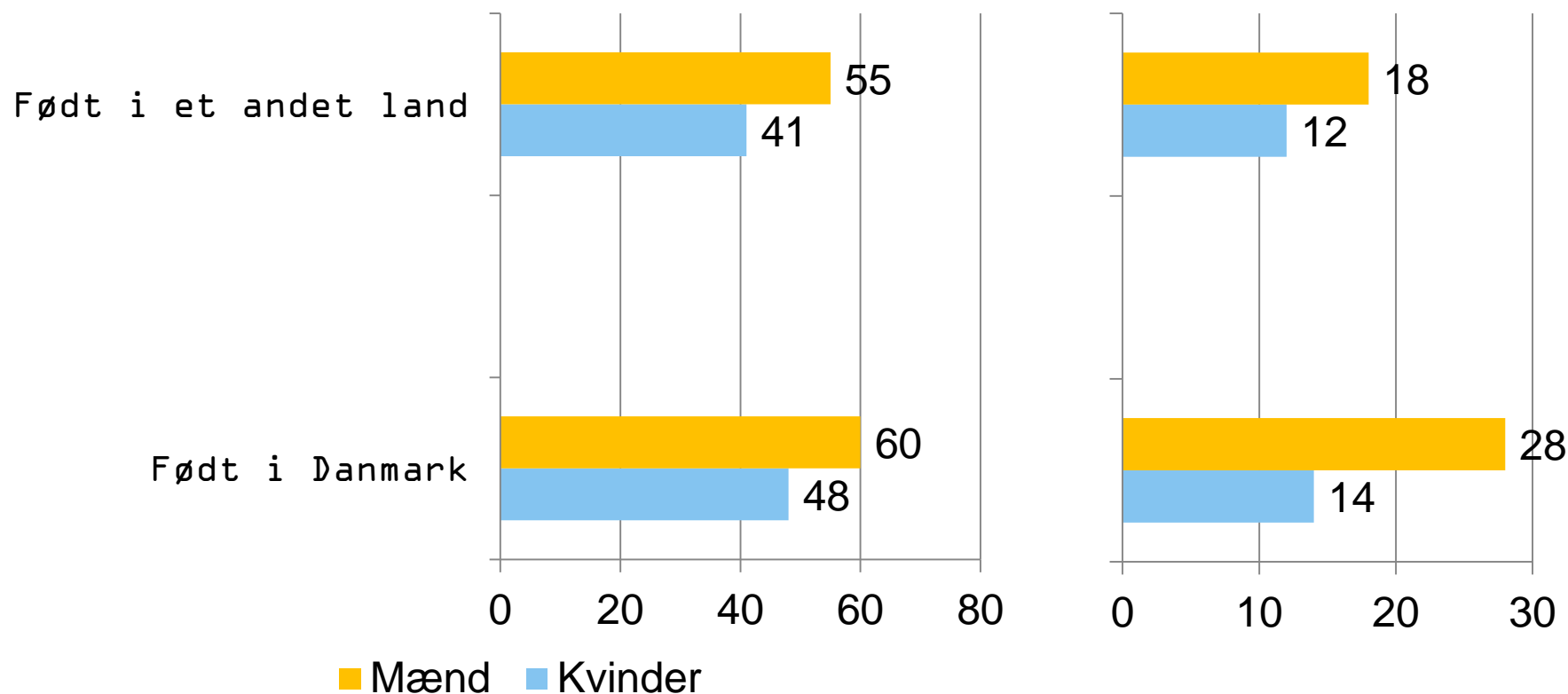
- fysiske (adgang til faciliteter, grønne områder mv.)
- organisatoriske (foreninger, kommunale tilbud mv.)

KULTUREL BAGGRUND

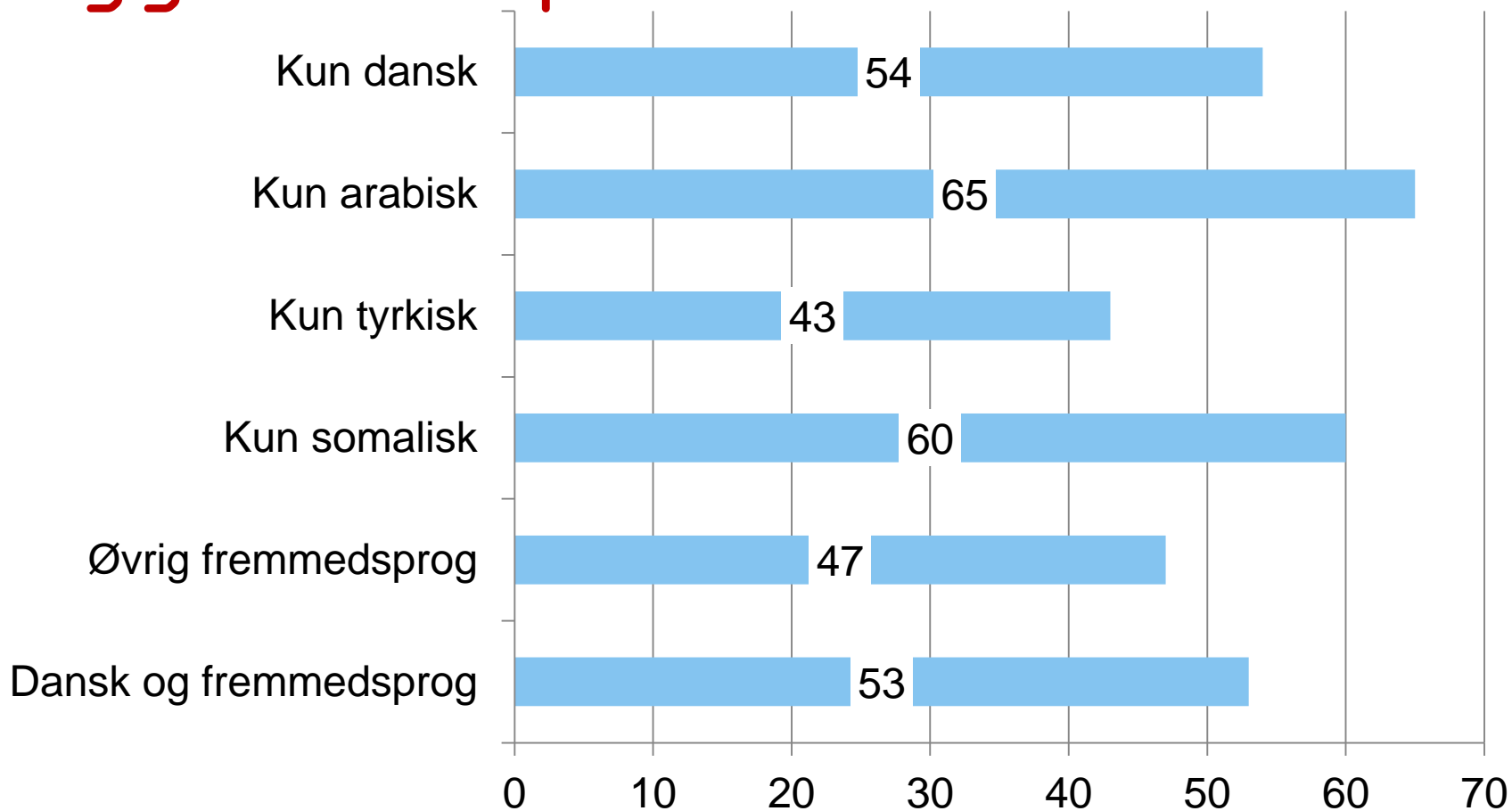
Andel af mænd og kvinder som dyrker idræt, opdelt efter hvor de er født (pct.)

Dyrker idræt (undtaget vandretur)

Idræt i forening

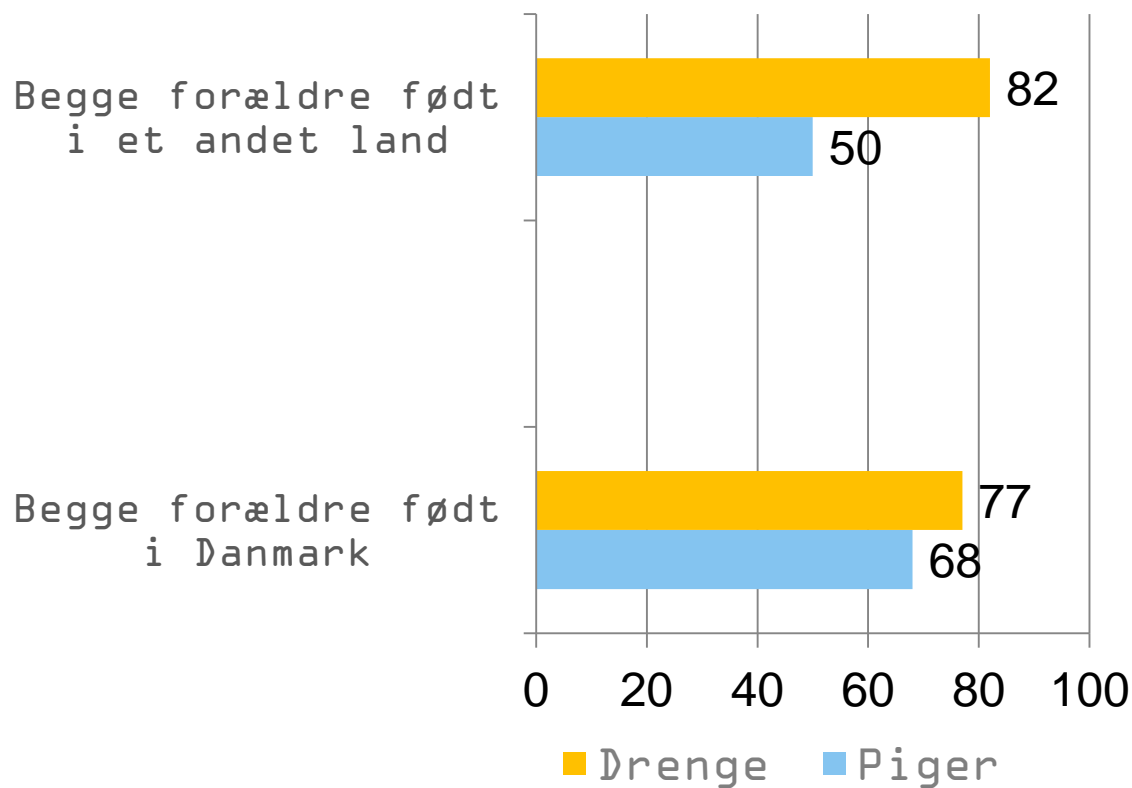
Voksnes idrætsdeltagelse opdelt efter kulturel baggrund (pct.)

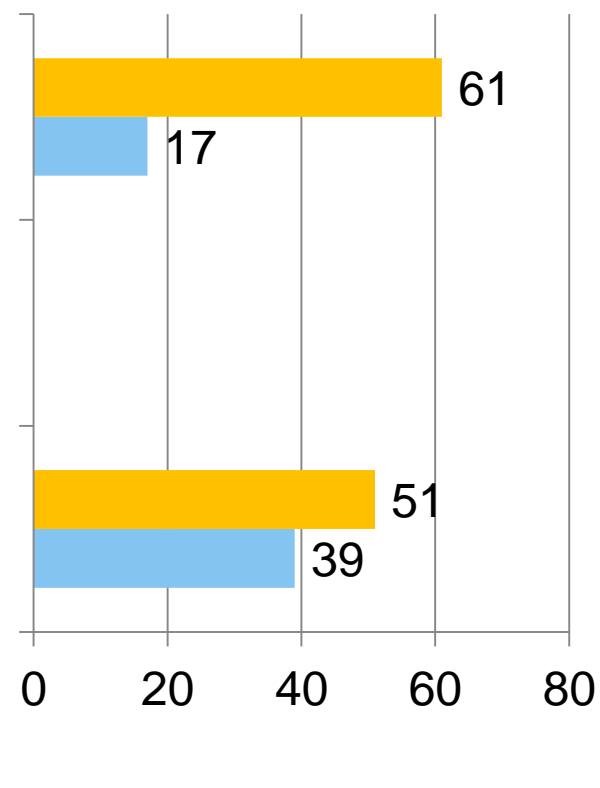
Opdelt efter hvilket sprog respondenterne taler der hjemme

Andel af drenge og piger som dyrker idræt, opdelt efter hvor de er født (pct.)

Dyrker idræt

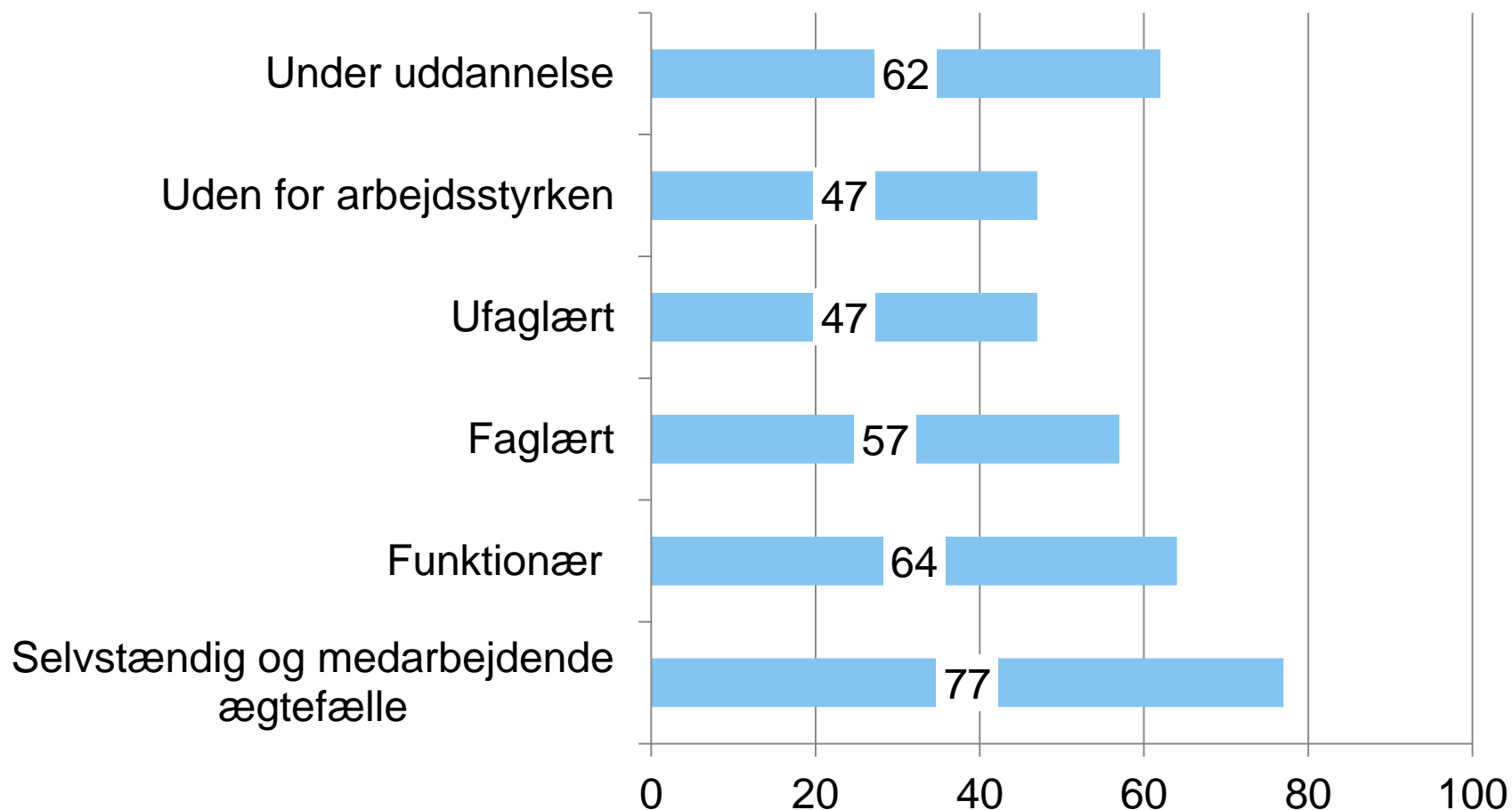
Idræt i forening

**SOCIOØKONOMISK
BAGGRUND**

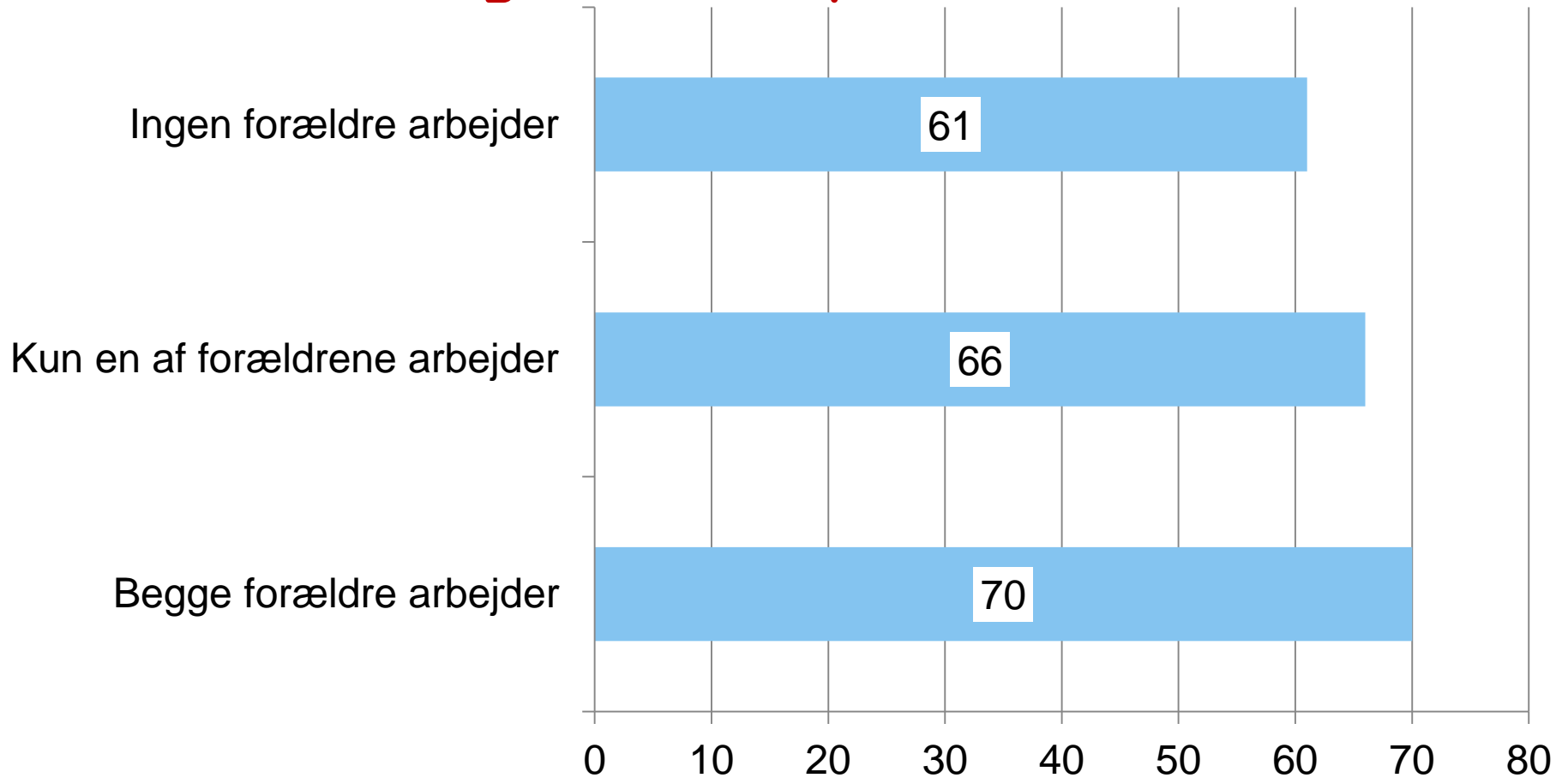

Voksnes idrætsdeltagelse opdelt efter beskæftigelsesbaggrund (pct.)

Opdelt efter hvilket sprog respondenterne taler der hjemme

Skoleelevers idrætsdeltagelse opdelt efter forældrenes beskæftigelse (pct.)

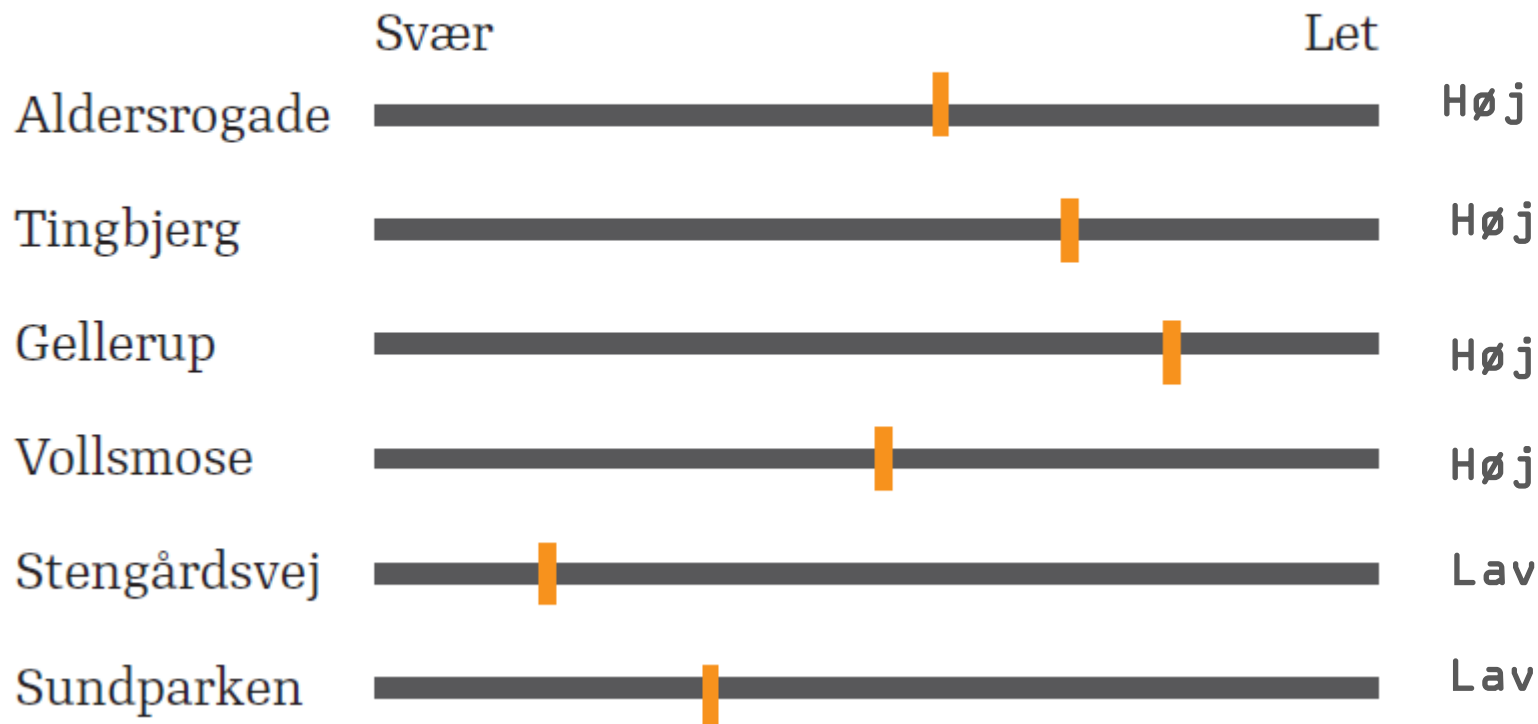

TILGÆNGELIGHED

De fysiske rammer

Tilgængelighed til idrætsfaciliteter

Deltagelse

KONKLUSION

1. Forholdsvis høj idrætsdeltagelse i de udsatte boligområder, men lav deltagelse i idrætsforeninger og en række idrætsgrene
2. Store forskelle mellem de seks boligområder, men forskellen er især stor blandt de voksne
3. Den lavere idrætsdeltagelse i de undersøgte boligområder skyldes primært socioøkonomiske forhold
4. Når idrætsdeltagelsen trods den relative høje andel af beboere, der er 'social udsatte' i disse boligområder, er forholdsvis høj, skyldes det mange og gode faciliteter til idræt
5. Kulturelle/etniske forskelle er en medvirkende forklaring på
  - pigernes og kvindernes lave idrætsdeltagelse
  - den lave deltagelse i foreningsidræt
  - den lave deltagelse i visse idrætsformer
6. Forskellene mellem boligområderne skyldes primært forskelle i mulighederne for at dyrke idræt

FORSLAG

- DE FYSISKE RAMMER
  - AKTIVITETERNE
  - ORGANISERINGEN

DE FYSISKE RAMMER

- *Skab tradition for at bruge de store grønne områder*
  - 'Aktiver' de grønne områder og skab traditioner for at bruge dem
  - Skab tryghedsfølelse ved at benytte de store grønne områder
  - Skab gode adgangsforhold mellem boligområdet og det grønne område
- *Skab vedkommende og tilgængelige uderum*
  - Skab tæt forbindelser mellem bolig og uderummene
  - Skab sjove, smukke og trygge bevægelsesrum og opholdsarealer
  - Etabler flere typer af uderum, der henvender sig til forskellige målgrupper
- *Skab faciliteter, der er målrettet forskellige brugere og placér dem samlet*
  - Udarbejd en samlet plan for placering af faciliteter
  - Skab gode forbindelser til idrætsfaciliteterne
  - Etabler idrætsfaciliteter i tilknytning til boligområdets opholdsarealer og andre funktioner
  - Skab et varieret udbud af idrætsfaciliteter der henvender sig til forskellige målgrupper

DE FYSISKE RAMMER

- *Sæt fokus på udvikling og støtte til de faciliteter der allerede findes*
  - Brug idrætsfaciliteter som sociale mødesteder og væresteder
  - Etablér multifunktionelle idrætsanlæg
  - Aktiver de mindre benyttede anlæg
- *Skab gode rammer og aktiviteter til piger og kvinder*
  - Skab trygge rammer og afskærmede rum for kvinderne
  - Skab andre faciliteter til pigerne

AKTIVITETERNE

- *Udvikling af idrætsaktiviteter i boligområderne*
  - Opret et motionscenter i hvert boligområde
  - Skab flere tilbud om dans af forskellig slags
  - Udvid mulighederne for at gå til svømning

ORGANISERINGEN

- *Styrk de organiserede muligheder for at gå til idræt og motion*
  - Giv hjælp og støtte til de allerede eksisterende foreninger og frivillige grupper i de udsatte boligområder
  - Giv hjælp og støtte til de eksisterende flerstrengede idrætsforeninger udenfor boligområdet.
  - Skab et tæt og formaliseret samarbejde mellem skolerne, de kommunale fritidsklubber og større idrætsforeninger.
  - Skab gode muligheder for at voksne kan dyrke idræt under uformelle former.
- *Involvering og tryghed*
  - Involver og engager de lokale beboere i udviklingen og gennemførelsen af nye idrætsinitiativer.
  - Skab gode muligheder for at udsatte grupper kan dyrke idræt sammen under trygge rammer.

IDRÆTSPOLITISKE KONSEKVENSER?

FORSKELLIGE 'VEJE' TIL
FREMME AF IDRÆT

DE TO GAMLE 'HOVED-VEJE'

- *Økonomisk støtte til foreningsidræt*
  - Folkeoplysningslov,
  - Statsstøtte til idrætsorganisationer

- *Kommunal finansiering af de fysiske rammer*
  - Kommunale udbygning af idrætsfaciliteter
  - Kommunal drift af idrætsfaciliteter og dækning af hovedparten af udgiften til privat ejede anlæg
  - Lokale- og Anlægsfonden

  - Derunder også faciliteter, der kan benyttes til selvorganiseret idræt

DE TO NYE 'SIDE-VEJE'

- *Projektstøtte*
  - Støtte fra statslige puljer, kommuner og fonde til aktiviteter der især tager sigte på
    - idrætssvage grupper
    - nye aktiviteter og ideer
- *Partnerskaber og kommunale institutioner*
  - Samarbejde mellem kommunale institutioner og foreninger (fx Skolesport)
  - Idrætsbørnehaver, Idræts-SFO mv.

DEN ALTERNATIVE VEJ: OMRÅDE-INDSATS

- *Svært at 'nå' de idrætssvage via 'individ-orienterede' indsatser*
- *De idrætssvage bor typisk i bestemte områder*
- *Der er store forskelle på idrætsdeltagelsen mellem lokalområder. Ex.*
  - Forskel på 30 procentpoint på skoleelevers idrætsdeltagelse mellem to udsatte boligområder.
  - Forskel på 20 procentpoint på 5. klasses trin mellem to bydele i Københavns Kommune.
  - Forskel på 15 procentpoint på voksnes idrætsdeltagelse mellem to lokalområder i Vordingborg Kommune.

DEN ALTERNATIVE VEJ: OMRÅDE-INDSATS

- *Område-indsatser kan bedre inddrage flere forhold på en gang:*
  - Faciliteter
  - Nye aktiviteter
  - Tilpassede organiseringsformer
    - Kommunale institutioner
    - Partnerskaber
    - Etablering af nye foreninger
    - Udvikling af eksisterende foreninger
  - Koordinering af indsatser
- *Ex. på 'område-indsatser'*
  - Go Active på Vesterbro
  - Klar, Parat – Husum
  - Helhedsindsatser i almennyttige boligområder
  - 'SPACE' projektet i Region Syddanmark

**Se mere om
undersøgelsen på
www.sdu.dk/cisc**

**hvor rapport og pixi-
hæfte med resultater og
forslag kan downloades**